

2101002502040041
EXAMINATION NOVEMBER 2024
BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)
SANSKRIT - III - LEVEL 4

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)**
  - b. Name of the Subject : **SANSKRIT - III - LEVEL 4**
  - c. Subject Code No : **2101002502040041**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 A. Answer Briefly. (Any Five)

10

(અ) ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (ગમે તે પાંચ)

- 1) Whose son was Aayu? Whose was his childhood spent in ashram?
આયુ કોનો પુત્ર છે ? તેની બાલ્યાવસ્થા કોના આશ્રમમાં વીતે છે ?
- 2) Write down the names of the khandkavya of Kalidas.
કાલિદાસે લખેલા ખંડકાવ્યના નામ લખો
- 3) How many student of Bharat Muni? Right his name.
ભરતમુનિના કેટલા શિષ્યો છે ? તેના નામ જણાવો.
- 4) Explain meaning of Bharatvakyam and give Vikramorvasiyam's Bharatvakyam.
ભરતવાક્યનો અર્થ સમજાવી વિક્રમોર્વશીયમ્ નું ભરતવાક્ય જણાવો.
- 5) Write the names of the prashasti Kavya of the Jagannath.
જગન્નાથના પ્રશસ્તિ કાવ્યોના નામ લખો
- 6) Which deities are praised in Jagannath Lahari Kavya?
જગન્નાથના લહરી કાવ્યોમાં કયા દેવોની સ્તુતિ થયેલી છે ?

- 7) Give the two mythological references in Ganga Lahari.
गंगावहरीमां आवता ङे पौराणिक संदर्भां जशावो.

B. Read the passage and Answer the Question in Sanskrit.
(अ) गधभंड वांयी प्रश्नोना संस्कृतमां जवाब आपो.

10

अस्माकं भारतदेशे अनेकाः नद्यः सन्ति । गंगा - यमुना -सरस्वती- नर्मदा इत्यादयः सदैव प्रवहन्ति। सर्वासु नदीषु गंगानदी सर्वश्रेष्ठा विद्यते। ग्रीष्मकाले अपि तस्याः प्रवाहः न शुष्यति । सा हिमालयात् प्रभवति।सा सागरं प्रति वहति। मार्गे अन्याः नद्यः तस्याः प्रवाहे मिलन्ति। भगीरथस्य पूर्वजानाम् उद्धरणाय गंगा स्वर्गात् पातालं प्रविष्टा। गंगायाः तीरे वाराणसी नाम पवित्रा नगरी वर्तते । तस्यां नगर्यां काशीविश्वनाथस्य पवित्रं मन्दिरं विद्यते। प्रयागे गंगायाः यमुनायाः च संगमो भवति । संगमस्थले भक्ताः स्नानं कुर्वन्ति।

- भारतदेशे काः सन्ति ?
- सदैव काः प्रवहन्ति ?
- गंगानदी कस्मात् प्रभवति ?
- केषाम् उद्धरणाय गंगा पातालं प्रविष्टा ?
- संगमस्थले भक्ताः किं कुर्वन्ति ?

Q.2 [A] Translate.(any two)
(अ) अनुवाद करो.(गमे ते ङे)

6

- अस्याः सर्गविधौ प्रजापतिरभूत्वन्द्रो नु कान्तप्रभः,
श्रृंगारैकरसः स्वयं नु मदनो,मासो नु पुष्पाकरः ।
वेदाभ्यासजडः कथं नु विषयव्यावृत्तकौतूहलो,
निर्मातुं प्रभवेन्मनोहरमिदं, रुपं पुराणो मुनिः ॥
- न सुलभा सकलेन्दुमुखी च सा,
किमपि चेदमनंगविचेष्टितम् ।
अभिमुखीष्विव कांक्षितसिद्धिषु,
व्रजति निर्वृत्तिमेकपदे मनः ॥
- सीतांशुका मंडलमात्रभूषणा
पवित्रदूर्वाकुरलान्छितालका ।
व्रतापदेशोज्झितगर्ववृत्तिना
मयि प्रसन्ना वपुषेव लक्ष्यते ॥

4. नवजलधर : संनद्धोयं न दृप्तनिशाचरः
सुरधनुरिदं दूराकृष्टं न नाम शरासनम्।
अयमपि पटुर्धारासारो न बाणपरम्परा
कनकनिकषस्निग्धा विद्युत्प्रिया न ममोर्वशी ।

6

[B] Translate. (any two)

(अ) अनुवाद करो. (गमे ते जे)

1. समृद्धं सौभाग्यं सकलवसुधायाः किमपि तन्
महैश्वर्यं लीलाजनितजगतः खण्डपरशोः ।
श्रुतीनां सर्वस्वं सुकृतमथ मूर्तं सुमनसां
सुधासौन्दर्यं ते सलिलमशिवं नः शमयतु ।
2. अनाथ : स्नेहाद्रां विगलितगति : पुण्यगतिदां
पतन् विश्वोद्धर्त्री गदविगलित सिद्धभिषजम् ।
सुधासिन्धुं तृष्णाकुलितहृदयो मातरमयं
शिशु : सम्प्राप्तस्त्वामहमिह विदध्याः समुचितम् ॥
3. कियन्तः सन्त्येके नियतमिह लोकार्थघटकाः
परे पूतात्मानः कति च परलोकप्रणयिनः ।
सुखं शेते मातस्तव खलु कृपातः पुनरयं
जगन्नाथः शश्वत्त्वयि निहितलोकद्वयभरः ॥
4. शरच्चन्द्रश्वेतां शशिशकलशोभालमुकुटां
करैः कुम्भाम्भोजे वरभयनिरासौ च दधतीम् ।
सुधाधाराकाराभरणवसनां शुभ्रमकर-
स्थितां त्वां ये ध्यायन्त्युदयति न तेषां परिभवः ॥

[C] Explain with reference to the context. (Any Two)

(क) असंसर्भ समञ्जसो . (गमे ते जे)

8

- 1) उपकृतं खलु दानवैः ।
- 2) हन्त दत्तफलो मे विषमावतारः ।
- 3) नास्त्यगतिर्मनोरथानाम्।
- 4) तप्तेन तप्तमयसा घटनाय योग्यम्।

Q.3 Evaluate Kalidas as a dramatist with reference to “विक्रमोर्वशीयम्”.
“विक्रमोर्वशीयम्” ने अनुलक्षीने नाटक कार तरीके काविद्यासनुं मूल्यांकन करो.

20

OR / अथवा

20

પુરુરવાનું પાત્રાલેખન કરો.

Give the character sketch of Puru rava.

Q.4 Discuss in detail the self esteem of Jagannath.

20

જગન્નાથની ગર્વોક્તિઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

OR / અથવા

20

Describe the achievements of Jagannath as a successful poet on the basis of Ganga Lahari.

જગન્નાથની કવિ તરીકેની સિદ્ધિઓનું ગંગાલહરીના આધારે વર્ણન કરો.

Q.5 Write Short notes. (Any two)

20

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- 1) उपमा कालिदासस्य
- 2) Character of Urvashi.
ઉર્વશીનું પાત્ર.
- 3) Important of Shiva's form in "ગંગાલહરી."
"ગંગાલહરી" માં શિવના સ્વરૂપનો મહિમા.
- 4) ગંગાલહરી" શીર્ષકમ્પ્રા

*****